

VVD Alphen aan den Rijn
tav mevr. Noordermeer

Stadhuisplein 1
Postbus 13
2400 AA Alphen aan den Rijn
Telefoon: 14 0172
E-mail: gemeente@alphenaandenrijn.nl
Website: www.alphenaandenrijn.nl

Zaaknummer
372005

Datum
20 april 2021

Contactpersoon
dhr. E. Bruijn e/o mevr. L. van der Zwan

Team
Juridische Zaken & Inkoop Ruimte

Onderwerp
Beantwoording art. 40 vragen, "Lokaal inkopen"

Geachte mevrouw Noordermeer,

Op grond van artikel 40 van het Reglement van Orde Gemeenteraad heeft u op 22 maart 2021 vragen gesteld inzake "lokaal inkopen". Onderstaand leest u de beantwoording.

Inleidend

Boven de Europese drempels voor Werken (€5.350.000,-) en Leveringen en Diensten (€214.000,-) geldt de Aanbestedingswet.

Onder deze drempels is ons lokale inkoopbeleid, die in lijn is met de [Gids Proportionaliteit](#), van kracht.

De beginselen van de Aanbestedingswet en de beginselen van behoorlijk bestuur zijn zowel boven als onder de Europese drempels van kracht (zie 6.1.1 en 6.1.2 van het inkoop- en aanbestedingsbeleid).

Antwoorden op gestelde vragen

1. Zou het College de verschillende manieren van gemeentelijke aanbestedingen kunnen specificeren?

Zie voor nadere toelichting van de verschillende inkoopprocedures paragraaf 3.1. van het inkoop- en aanbestedingsbeleid: (zie EU-drempels in eerste alinea).

Inkoopprocedure	Werken	Leveringen	Diensten
Enkelvoudig onderhands	tot € 150.000,=	tot € 50.000,=	tot € 50.000,=
Meervoudig onderhands	van € 150.000,= tot € 1.500.000,=	van € 50.000,= tot Europese drempel	van € 50.000,= tot Europese drempel
Nationaal	van € 1.500.000,= tot Europese Drempel	n.v.t.	n.v.t.
Europees	vanaf Europese drempel	vanaf Europese drempel	vanaf Europese drempel

2. Welke eisen stelt het College bij de verschillende manieren van aanbesteden? Graag ontvangt de VVD-fractie per manier van aanbesteding hierop een toelichting.

– Enkelvoudig/meervoudig onderhandse aanbestedingen

Wat betreft toelatingseisen aan aanbieders worden nauwelijks eisen gesteld. De persoon die inkoopt selecteert bij een meervoudig onderhandse aanbestedingen zélf 3 of 5 partijen en heeft daarbij van tevoren onderzocht of deze partijen geschikt zijn. In paragraaf 5.1.2 van het inkoop- en aanbestedingsbeleid staat tevens hierover opgenomen dat indien 3 partijen worden uitgenodigd, hiervan 2 lokaal zijn (mits beschikbaar). Bij het uitnodigen van 5 partijen, zijn hiervan 3 lokaal (mits beschikbaar).

– Nationale/Europese aanbestedingen:

Doordat deze procedures toegankelijk zijn voor de gehele Nationale en/of Europese markt, wordt gebruikt gemaakt van toelatingseisen/ kwaliteitsnormen /ervaringseisen /duurzaamheidseisen om ervoor te zorgen dat niet zomaar elke partij een bod kan doen. Hierin wordt als het ware een filter toegepast, zodat alleen geschikte partijen over blijven. Daarbij wordt zoveel als mogelijk rekening gehouden met de bereikbaarheid van de opdracht door MKB.

3. Welke werkwijze hanteert het College bij de verschillende manieren van aanbesteden? Graag ontvangt de VVD-fractie per manier van aanbesteding hierop een toelichting.

– Meervoudig onderhandse aanbestedingen:

Zie 5.1.2 van het inkoop- en aanbestedingsbeleid:

5.1.2 Selectie bij meervoudig onderhandse aanbestedingen

Het contracteren van een gekwalificeerd bedrijf staat op de eerste plaats. De Gemeente streeft er naar om lokale bedrijven aan bod te laten komen. Als er onvoldoende gekwalificeerde lokale bedrijven zijn in een betreffend werkveld, dan worden niet-lokale bedrijven uitgenodigd. Daarnaast, om voldoende concurrentie te behouden en gelet op het risico dat er (prijs)afspraken in het lokale veld ontstaan, vinden de Gemeente het belangrijk om bij meervoudig onderhandse aanbestedingen ook niet-lokale bedrijven uit te nodigen.

Bij meervoudige onderhandse aanbestedingen wil de Gemeente zoveel mogelijk lokale bedrijven uitnodigen. Bij de selectie van bedrijven wordt als volgt gehandeld:

- Bij het uitnodigen van **drie** (3) bedrijven, worden **twee** (2) lokale bedrijven geselecteerd en is **één** (1) bedrijf vrije keus.
- Bij het uitnodigen van **vijf** (5) bedrijven, worden **drie** (3) lokale bedrijven geselecteerd en **twee** (2) bedrijven zijn vrije keus.

Vrije keus houdt in dat in principe een bedrijf buiten de Gemeente wordt geselecteerd voor de aanbesteding, tenzij de Gemeente gemotiveerd onderbouwt waarom de vrije keus een lokaal bedrijf moet zijn. De keuze hiervoor is genomen in het kader van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer specifiek het gelijkheidsbeginsel. Als er 100% lokaal wordt geselecteerd, voldoet de Gemeente niet aan dit beginsel. Door een vrije keus op te nemen, biedt de Gemeente op nationaal niveau bedrijven de kans om mee te dingen naar de gemeentelijke opdrachten.

Op het moment dat er geen/onvoldoende lokale bedrijven zijn om aan de hierboven gestelde aantallen te komen, dan worden bedrijven van buiten de Gemeente geselecteerd voor de aanbesteding.

Bij meervoudig onderhandse aanbesteding is het desbetreffende vakinhoudelijke team verantwoordelijk voor de werkwijze die wordt toegepast voor de aanbesteding. Daarin is de projectleider van de opdracht eindverantwoordelijk voor de te maken keuzes.

- Europese en Nationale aanbestedingen:

Bij Europese en Nationale aanbestedingen worden projectleiders ondersteund en geadviseerd door het subteam Inkoop, onderdeel van het team Juridische Zaken en Inkoop – Ruimte. Deze procedures zijn openbaar toegankelijk voor Europese en Nationale ondernemers. De praktijk leert overigens dat wij geen inschrijvingen van ondernemers uit EU-lidstaten anders dan Nederland zélf ontvangen.

Per aanbesteding is de toe te passen werkwijze specifiek maatwerk per opdracht. Hierdoor is het onmogelijk om per aanbestedingsprocedure te beschrijven welke werkwijze wordt toegepast. Echter, veelal wordt gekozen om een openbare procedure te houden.

4. Graag ontvangt de VVD-fractie per manier van aanbesteden de uitzonderingsmogelijkheden binnen de vigerende wet- en regelgeving die het mogelijk maken dat aan lokale ondernemers voorrang kan worden verleend in aanbestedingsprocedures.

In de vraag wordt gesteld dat binnen de vigerende wet- en regelgeving mogelijkheden zijn om lokale ondernemers voorrang te verlenen bij aanbestedingsprocedures.

Zoals in de antwoorden bij vragen 2 en 3 is aangegeven, wordt de maximale ruimte wat betreft het “bevoordelen” van lokale ondernemers al opgezocht. In vergelijking met het inkoopbeleid van andere gemeenten, zijn voor enkelvoudig en meervoudig onderhandse aanbestedingen de maximale randen binnen de vigerende wet- en regelgeving opgezocht wat betreft het “voorrang” verlenen aan lokale ondernemers.

Voor Nationale en Europese aanbestedingen, zien wij deze ‘uitzonderingsmogelijkheden’ niet. De beginselen van de Aanbestedingswet 2021 en behoorlijk bestuur verhinderen dit. Het verlenen van voorrang aan lokale ondernemers staat de keuze voor kwaliteit en gezonde concurrentie in de weg.

Het Europese aanbestedingsrecht biedt (indirect) mogelijkheden om de toegang van het MKB tot Europese (en Nationale) aanbestedingsprocedures te vergroten. Echter, een van de doelstelling van het Europese aanbestedingsrecht is om daadwerkelijke concurrentie op de markt voor overheidsopdrachten te waarborgen. Als gevolg hiervan moet een aanbestedende dienst op een transparante, objectieve en proportionele wijze handelen en ondernemingen op gelijke en niet-discriminerende wijze behandelen. Het beginsel van non-discriminatie ziet er op toe dat alle inschrijvers dezelfde kansen krijgen. Dit betekent dat een aanbestedende dienst niet aan een overheidsopdracht voorwaarden mag stellen die met zich meebrengen dat alleen het lokale MKB een opdracht zou mogen uitvoeren of dat deze sector direct bevoordeeld wordt in een aanbestedingsprocedure.

Een van de mogelijkheden om een Europese (of Nationale) aanbestedingsprocedure toegankelijker te maken voor (lokaal) MKB, is het gebruik maken van de percelenregeling. Hierbij wordt de opdracht verdeeld in percelen, om zo de opdracht beter af te stemmen op de expertise en capaciteit van het (lokaal) MKB. Echter, aanbestedingen zijn per opdracht maatwerk en is een percelen verdeling niet altijd mogelijk en/of gewenst.

5. Wanneer gaat het College over tot het gebruik maken van de verschillende uitzonderingsmogelijkheden per manier van aanbesteden? Welke overwegingen/kaders liggen hiervoor ten grondslag? Graag een toelichting

Voor meervoudig onderhandse aanbestedingen worden, middels het gegeven uit paragraaf 5.1.2 van het inkoop- en aanbestedingsbeleid, de uitzonderingsmogelijkheden al maximaal benut. Daar zijn juridisch gezien geen andere uitzonderingen meer mogelijk.

Voor Europese (en Nationale) aanbestedingsprocedures geldt dat per aanbesteding gekeken moet worden naar het uiteindelijke doel van de opdracht. Dit is dan ook specifiek maatwerk per aanbesteding, waarbij verschillende overwegingen de revue passeren. *Zo kan het bijvoorbeeld voor een integrale opdracht niet wenselijk zijn de opdracht te verdelen in meerdere percelen, omdat hieruit meerdere contractpartijen zullen volgen. Voor de samenhang en integraliteit is dit niet behapbaar.*

Als het wél wenselijk is om een opdracht samen te voegen, dan moet een aanbestedende dienst op grond van artikel 1.5 lid 1 eerst acht slaan op:

- a) de samenstelling van relevante markt en invloed van de samenvoeging op de toegang tot de overheidsopdracht voor het MKB;
- b) organisatorische gevolgen en risico's voor aanbestedende dienst en de ondernemer;
- c) de mate van samenhang tussen de opdrachten.

6. Deelt het College de mening van de VVD-fractie dat deze uitzonderingsmogelijkheden om lokale ondernemers voorrang te verlenen binnen de aanbestedingsprocedures moet worden toegepast? Zo nee, waarom dan niet?

Zoals eerder aangegeven, is het volgens het proportionaliteit en non-discriminatie beginsel niet mogelijk om lokale ondernemers voorrang te verlenen binnen Europese (en Nationale) aanbestedingsprocedures. Tevens is het niet mogelijk om lokale ondernemers "te belonen" of extra punten te geven tijdens een aanbestedingsprocedure, alleen maar vanwege het feit dat zij lokaal gevestigd zijn. Dit is in strijd met het gelijkheid- en non-discriminatie beginsel en wettelijk niet mogelijk.

7. **Deelt het College de mening van de VVD-fractie dat deze uitzonderingsmogelijkheden in aanbesteden de deur openen voor het versterken van zowel de Alphenese economie, de Alphenese ondernemers en de lokale werkgelegenheid? Zo nee, waarom niet?**

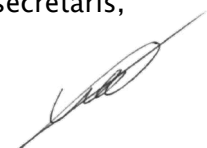
Per aanbesteding wordt specifiek gekeken naar de mogelijkheden om een opdracht toegankelijk te houden voor het (lokale) MKB. Daarbij is maatwerk geboden. Het stimuleren van de Alphenese economie en Alphenese ondernemers staat volgens het College hoog in het vaandel en zal daarom altijd in overweging worden genomen bij het opstellen van een aanbestedingsprocedure.

8. **Is het College bereid de regels voor inkoop/aanbestedingsprocedures in het licht van de uitzonderingsmogelijkheden te veranderen, zodat aan lokale ondernemers voorrang verleend kan worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wanneer komt het College naar de Gemeenteraad met een raadsvoorstel hierover?**

Voor meervoudig onderhandse aanbestedingen is de maximale ruime al opgezocht wat betreft uitzonderingsmogelijkheden en/of het bevoordelen van lokale ondernemers.

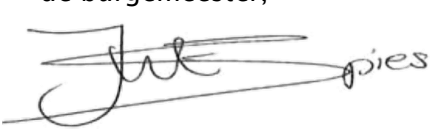
Het is niet mogelijk en/of toegestaan af te wijken van de Aanbestedingswet en/of het veranderen van de 'regels' voor wat betreft Europese en Nationale aanbestedingen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Alphen aan den Rijn,
de secretaris,



drs. ing. P.D. Wekx MBA

de burgemeester,



mr. drs. J.W.E. Spies